

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGTELENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félfévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félfévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főér. 42. szám. Lamrecht palota
első emelet, az udvarban.

A mi névünnepeünk.

aug. 25.

Lajos napja.

A magyar nép egyik legszentebb ünnepe volt a multban: örömnep, melyen milliók szive dobogott össze egy közös és szent érzelemben; milliók imája szállt az egekre, kérve a mindenség urát, hogy őt, a mi nemzetünk édesatyját, az idegen föld száműzött bujdosóját áldja meg.

Áldja meg azért az önfeláldozásért, melylyel hazáját szerette; áldja meg azért a következetességért, melylyel példát mutatott örök időkre az utókornak a jellem sziklaszilárd állhatatosságában.

Áldja meg és tartsa meg életét addig, amíg csak meg nem éri örök szent és örök igaz elveinek legteljesebb diadalát.

Ez volt a mi imádságunk ezen a napon, amíg élt a mi szent öregünk, a magyar nép Messiása.

S most, mikor már kiröppent az óriás lélek a turini remete hatalmas, de azért csak gyarlandó pohüvelyéből; most mikor már az édes anyai föld porával egyesültek a szent hamvak; a fölé a szent sir felé röppen elfogódott lelkünk kegyeletos hálája s imádkozunk most is, hogy áldja meg őt még a haló porában is!

Nem kellett törvénybe iktatni ezt a napot nemzeti ünneppé. Azok a kötelese nemzeti ünnepek

csak a kalendáriom és az erőltetve hozott törvény szerint ünnepek; ünnepiességök csak a hivatalos világgal parádéjában mutatkozik. Ez a mi ünnepeünk nem a kalendáriumba, nem is a törvénykönyvbe, hanem a szivekbe van beiktatva.

Lélekben és igazságban ünnepeünk mi e kegyeletos napon s nem kényszerből és képmutatásból.

Hajh! de fájó érzésekkel vegyes ez a mi ünnepeünk.

Maguktól is felfakadnak a rejtett sebek, miket önmagunk elől is jóformán takargatva, titkolunk a világ előtt. Hát még mikor durva kézzel, szántsándékkal tépdetik fel sebeinket; mikor még itt zajlik sértődött lelkünk méltatlankodása a szenvedett bántalmakon, a mikkel csak a közeli napok hivatalos ünnepein halmoztak el bennünket a nemzetünket leigázó idegen hatalom zöldforgós zsoidosai. Magasztalták a nagy egész birodalmat; a fegyveres erő egységét, mely ezt a nagy egészet leigázva tartja. Merényletnek, ármanynak nevezték el legszentebb s legegyszerűbb nemzeti jogaink megvalósítására irányzott jó szándékainkat, hogy ezzel alázzák meg otthonában a magyart, hogy ezzel bizonyítsák és pedig tüntetőleg bizonyítsák, mennyire nem ur ez a nemzet saját birtokán, melyet őseink vére szerzett s a századokon át annyi verejtek hullása árán tartott meg a magyar nép.

Szégypir borítja el arcun-

kon a bánat fellegét, mikor ezekre a megalázó ingerkedésekre gondolunk; menekülnénk a független felelős magyar kormányhoz: szerezzünk érvényt törvényeinkben lefektetett jogainknak; nem lehet, mert húzza a tust a zenekar a király születése napján tartott ünnepevény s a magyar miniszterelnök lakomáján a császári hymnusz hangjai mellett csengenek össze a poharak a legfőbb Hadur egészségére.

Menekülnénk magához a koronás királyhoz, Szent István királyi utódához: néma és kihalt Mátyás palotája, idegen ég alatt, idegen tanácsadók közt elidegenedik az érzés is az elhagyott nemzet iránt.

Csak ott találunk mi oltalmat, enyhet, reményt, hitet és bizalmat a te áldott sirodnál: Kossuth Lajos édes apánk.

A te holtod után is köztünk élő lelked lövel lelkünkbe erőt. — Mint Anteusz az anyaföldtől, úgy nyerünk mi ihletet, bátorságot, fel-frissülést a te áldott hamvaidd megilletésétől.

Oda zarándokol ma a főváros népe, oda zarándokolnak az ország sok vidékéről menő küldöttségek, és ott vagyunk gondolatban mindnyáján a te sirodnál.

Mi a temetőben ünnepeünk ezen a napon: Lajos napján.

És letöröljük szemeinkről a könnyeket, miket megalázás és bánat érzései facsarnak szívünkéből

Egy történet.

Írta: Richard O'Monroy.

— Julius hetedikkel — mondta Giberni ezredes kedvetlenül, egy pillantást vetve a tisztiasztal felett függő naptárra; — micsoda gyalázatos dátum.

— Miért? Hogy-hogy? — csodálkoztak a tisztok.

— Ejh! ez a nap katonai karrierem legkínosabb jelenetére emlékeztet.

— Beszélje el, ezredes ur! Mi történt ezen a napon?

— Régi história ez már... Különbömben elmondhatom, ha olyan nagyon kíváncsiak vágytok rá. Nos hát... husz éves és alhadnagy voltam a 137-es dragonos ezredben. 1871-ben történt a commune leveretése után. Ezredem akkor Villejuiffben állomásozott. Ujonez voltam még pályámon, hiszen csak tíz hónap katonai szolgálatra tekinthettem vissza; de micsoda tíz hónap volt az! Alig hagytam el a sinteanyi iskola padjait, augusztusban már Metzbe küldtek. Gyors egymásutánban következtek ezután Borny, Gravelotte, Saint-Sebastian, Coincy. Ezek után, mint hadifogoly Németországba kerül-

tem, ahonnan azonban csakhamar szabadultam s azután vissza a puskatüz közelébe. Az ivri erősség bevételre, párisi utcai harcok. Aztán megint a Páris körüli esetpaták.

Már kezdtem beleszokni a verekedés véres mesterségébe, mikor egyszer vége szakadt mindennek és a villejuiffi egyhangú, unalmas garnizonélet vette kezdetét. Kiállhatatlan napok voltak, elihettek.

Egy reggel az ezredesem hivatott.

— Ön harminckét emberre egészíti ki a szakaszát, hadnagy ur — mondta az öreg, ahogy beléptem — és kilovagol a Vicetre-erősséghez. Ott huszonkét communnardot vesz át, akiket Versaillesbe kísér. Figyelmeztetem őnt, hadnagy ur, a küldetés nagy felelősségére. A feladat nehéz és nem veszélytelen. Mikor átveszi őket, ott töltesse golyóra a szemük előtt és mondja meg nekik, hogy élve vagy halva mind a huszonkettőt elviszi oda, ahova parancsolva van, tehát rájuk bizza, hogy melyikük akar utközben meghalni.

Utálatos parancs volt. Ha valaki nekem előbb megmondta volna, az arany vállrózsák még börtönört, fegyverfelvigyázót is csinálnak belőlem, talán más pályát választottam volna. Hanem hát a parancs-

nak engedelmességre kellett és így rögtön meg is indultam harminckét dragonyossal az erősség felé. — Velem volt Baugirard nevű altiszt is.

Az erősség parancsnoka katonás rövidséggel intézte el a dolgot.

— Itt van a huszonkét fogoly és itt van a névjegyzékük. Figyelmeztetem hadnagy urat, hogy Malvina Pechard polgárnőre vigyázzon. Annak idején markotányosnő volt a 138. zászlóaljnál.

Ennyit mondott a vén ezredes, aztán tisztelettel és sarkon fordulva ott hagyott a foglyaikkal.

En mindenekelőtt sorra vettem a meglánczott foglyokat, aztán figyelmeztetem őket, hogy viseljék magukat engedelmesen, mert szigorú parancsom van rá, hogy az első reaktenskedésre golyóval feleljek.

A dragonosaimnak vigyázz-t vezényeltem és ott a foglyok szemei előtt töltettem golyóra.

Az volt a markotányosnő, akire az erősség parancsnoka figyelmeztetett, ott állt a sor közepén. Gyönyörű, halványarcú, karcsú teremtés volt. Klasszikusan ívelt szemöldökei alatt két mély tüzű, csodálatos fekete szeme villogott. Fején széles kari-

A temetőben nem a halottat gyászoljuk: a feltámadás reményét ünnepeljük.

Benedek János.

János püspök adóssága.

— augusztus 25.

A püspök ur adósságot csinált. — Hogyán, miként? az titkok titka. A csupasz tény másfél millió koronában csucsozódik ki. Olyan összeg, amely gondot ad az államnak, amely most hivatva van betenni az ajtót, amelyet a hátul jövők köteletségének szoktak mondani.

S ha van valami baj, úgy nem az a herce-hurca-adósság, hanem az, hogy mindig az állam az a bizonyos hátul jövő. Holott kétségtelen, éppen a jelen esetből kifolyólag, hogy az államnak kellene elől ülni s tartani a gyepőt, irányítani a szekert, amely ime pocsolyába jutott. A hír és pletyka mocsarába.

Ne tessék sápadni és sápitozni! Ez még nem a szekularizáció. Azok a dus javadalmazású papi birtokok ezutánra is a püspökök kezében maradnának. Ők költenék el a jövedelmet fényes batárra, ezüstzsinóros huszárra és fejedelmi fényre, az állam csak arra ügyelne, hogy mikor a János papok hirtelen pénzzavarba jönnek, ne adhasák oktalauiul át magukat az uzorásnak.

A konzervatív szellem a propeoziczióban bizonyára rettenetes dolgokat sejt, pedig ez volna a papi birtokok igazi szerencséseje, aminek azonkívül meg volna a maga morális haszna. Az tudniillik, hogy azok a küzködő, szegény falusi plébánosok, akik a fényt csak írásból és álmaikból ismerik, akik örülnek, ha a napi kenyérre kifutja: nem keserednének el János püspök viselt dolgain. Mert az a másfél millió adósság fent sziszeges; lent — botrány és méltó elkeseredés.

Különbö a magyar katolikus egyház történetében már fordultak elő hasonló esetek, bár egyetlen egy esetben sem tar-

tották szükségesnek, hogy a közönség a hivatalos lapból vegyen róla tudomást. — Ilyen volt a közelmúltban Lipovniczky István nagyváradi latin szertartású püspök esete, aki 1885-ben halt meg. Ez a püspök nagy kártyás volt s ebbeli szenvedelmétől még akkor sem birt szabadulni, mikor már helyéből fölkelni sem tudott, úgy, hogy a pápa engedelmével ülve volt szabad mondani neki az egész misét.

Anyagi romlásának az is volt az oka, hogy régi ismerőseinek püspöki jövedelméből valóságos, sőt fényes életjáradékot fizetett, úgy, hogy halála után megszűnővén a járadék, nem egy család esett nyomorba, amely a püspök életében gondtalan és pazarló életet élt. Ezenfelül Lipovniczky körül valóságos fosztogató ring keletkezett, amely a püspököt annyira hatalmába tudta keríteni, hogy potom áron adtak vele berbe óriási erdőségeket és birtokrészeket. Végre már annyira jutott, hogy a legközönségesebb pénzügyőrök forgatták váltóit Budapest harmadrangu kávéházaiban, vagy el sem fogadták.

Ekkor rendelték el a zárlatot a nagyváradi püspökség jövedelmeire, amikből Lipovniczky szerény hányadot kapott s így többé nem fizethette azokat a járadékokat sem. — A püspökségnek különben hivatalosan bevallott tiszta jövedelme ötszáznegyvenezer korona, ebből hamarosan meg lehetett fizetni az adósságokat, amelyek nem is haladták meg a két millió koronát. A rozonyói püspökségnek azonban 76,000 korona az évi tiszta jövedelme, ebből tehát nehéz lesz az aránytalanul nagyobb adósságot törleszteni. A hivatalos lap megkímélte Lipovniczkyt a zárlatnak kikürtölésével s így a közönség csak hallomásból tudott róla. Utódai: Ipolyi Arnold és Schlauch Lőrincz jobban gazdálkodtak s az előbbi már 1886-ban ki lehetett nevezni nagyváradi püspöknek, mert vagy egy év alatt a püspökség ügyeit, úgy, ahogy, rendbe lehetett hozni.

A másik szintén Nagyváradon történt, az előbbivel körülbelül egyidejűleg. Oltean ottani görög katolikus püspökkel, akinek

kartársai között a legfényesebb jövedelme volt. De bor (és pálinka), asszony és kártya idő előtt vitte sirba azt az aránylag fiatal püspököt, akit méltóságára akkor neveztek ki, amikor alig haladta meg harminczadik évét. Ha kora halála be nem következik, bizonyosan zárlatot vezetnek a jövedelmére. Életmódjáról hihetetlen hírek keringtek, úgy a fővárosban, mint Nagyváradon; Budapest pedig ez a püspök képes volt a leggyanusabb elemekkel szövetekezni, ha passziói úgy kívánták.

Peitler Antal váci püspök ezt azonban nem kerülhette ki, bár hivatalosan bevallott tiszta jövedelme évi 200—240,000 korona között váltakozott. Ez a jölelkű egyházfejedelem abból az ismert elvből indult ki, hogy élt és élni engedett. Mindent észrevett ugyan, mikor szeméremetlenül fosztogatták, de tulságos jólelkelytől semmit sem tett ez ellen. Megtörtént, hogy egy hétre haterer kiflit számitottak föl neki, amit Peitler mosolyogva vett tudomásul; elgondolható ezután, hogy más tételeknél milyen mértékben folyt a fosztogatás. A dolognak vége az lett, hogy a váci püspök jövedelme is zár alá került; ő maga meg azután havi ezer forintból volt kénytelen élni. Meghalt 1886-ban s utódja Schusztzer Konstantin lett, aki már Haynald alatt a kalocsai érsekség jövedelmeit is rendbehozta. — Ez a püspök azután ismert takarékságával megmutatta, hogy a váci püspökség jövedelméből milliókra menő alapítványokat lehet tenni.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

A debreczeni ev. ref főgimnáziumban a beiratások szeptember hó 1—8. napjain tartatnak. Azok a növendékek, akik már a múlt iskolai évben is itt tanultak és június havában beiratkoztak, még augusztus hóban fizessék be személyesen vagy postai uton a főiskolai háznagyi hivatalban a tandíjat, a bentlakásért és a tápintézetért járó díjat. Aki ezen díjakat szeptember hó 4-ig bezárólag be nem fizeti, úgy tekintik, mint aki az intézetbe belépni nem akar és he-

máju tollas baret volt, amely alól rendetlen fűrtökben omlott alá homlokára szénfekete haja.

Képzeltetek, hogy milyen mély hatást tett rám ennek az isteni teremtésnek látása. Mondhatom, hogy megrendültem.

A foglyokat kettős rendekbe állítottam fel, dragonyosaimmal körülvettem őket és úgy indultunk meg.

Rettenő hőség volt. A nap szinte perzselte, úgy, hogy csak nagyon lassan haladhattunk, ha nem akartam embereim felét kidőlni látni.

Volt a foglyok között egy Ledru nevű ember is, akinek egyik lába fájt és alig bírta vonszolni magát. Az a szerencsétlen még lassu menetben sem birt velünk jönni. Megnéztem a névsorban a minősítvényét. Nagyon rossz leírása volt. Parancs szerint kardjával kellett volna tehát előre hajszolatnom. Én azonban szántam a szerencsétlent és a parancs daczára is enyhítettem nyomoruságán. Feltettem egy vezetékli háttára.

A foglyok között láthatólag jó hatást szült irgalmasságom. A komor arcok valamennyire kiderültek. Fel akartam használni a kedvező alkalmat feladatomban terhének megkönnyítésére és parancsot adtam az altiszteknek, hogy oldja meg valamennyi fogoly esuklobékóját.

Igy haladtunk azután tovább a rette-

netes hőségben. A lánczok levétele természetesen roppant könnyebbülést szerzett a szerencsétleneknek. Egy kis falun keresztülhaladva megállottunk a koresma előtt és valamennyi fogolyunk vízzel kevert vörösbort adtattam, hogy egy kiesit felüdüljenek.

Mindezt pedig a foglyok látható hálalérettel fogadták s így alapos kilátásaim voltak rá, hogy minden baj nélkül érünk el Versaillesbe.

Csak a markotányosnő maradt megközelíthetetlen. Az a gyönyörű teremtés semmi enyhítést sem fogadott el. Békóját nem engedte levételet, az italt pedig visszautasította.

A szemei mindig tüzzsikrákat szórtak, valahányszor rám pillantott. Egyszer véletlenül éppen melléje lovagoltam s a némbor valóságos furiává változott át. Az arcomba köpött és mindenféle rettenetes átkot szórt a fejemre.

Én a legnagyobb nyugalommal törültem le zsebkendőmmel arcomat és egy szót sem feleltem a gyalázkodásra.

Nyugalommal azonban az asszonyt valóságos orjngövé tette. Tombolt dühében, aztán pedig levetette magát a földre és kijelentette, hogy nem megy tovább.

Megállunk.

— Ön nem akar tovább menni? — kérdeztem nyugodtan.

— Nem! — sziszegte az asszony dü-

hódn. — Nem megyek! Öless meg, de egy lépést sem megyek odább.

Nekem nem volt sok időm az alkudozásra, mert a nap már alkonyulóban volt s nekem Versaillesból még ma vissza kellett térnem Villejuifbe.

— Odaköttem önt valamelyik lóhoz.

— Nem bánom.

— Allons! Két dragonyos kösse fel ezt az asszonyt a nyeregbe Chambenoit mögél!

Chambenoit a legényem volt. Egyik régi bérlőm bizta rám és nagyon megkért, hogy vigyázzak a fiára. Oda vettem hát magam mellé és idők folyamán igazán nagyon megszerettem a csinos, értelmes fiut.

Hanem hát az a megköltözés nem ment olyan egyszerűen. Az asszony úgy védekezett, mint egy nőstény tigris. A küzdelem rettenetes volt és nekem végig kellett nézmem, hogy a két dragonyos miként bánik el a szerencsétlen, gyönyörű teremtéssel.

Végre mégis csak fent volt a nyeregben Chambenoit háta mögött és a fiu tréfásan mondta felém fordulva:

— Én most megszórtam az én szép hölgyemet, hadnagy ur.

A jelenet után megnyugodva lovagoltam a menet élére, hogy parancsot adjak a tovább indulásra. Alig tettem azonban két lépést a csapattal, a hátam mögött egyszerre

lyére esetleges jótéteményeire azonnal mások vétetnek fel. Ezek a növendékek bizonyítványait és kitöltött beíráslapjukat szeptember 9-én az első lecke órán adják át az osztálytanárknak. Az új növendékek, ha református vagy ágostai evangélikus vallásúak, szeptember hó 1-8 napjain, ha más vallásúak, szeptember hó 5-8. napjain vétetnek fel. A beírás alkalmával a növendékeknek személyesen kell megjelenni és iskolai bizonyítványát, keresztlevelét és újra oltási bizonyítványát be kell mutatni. — Ez alkalommal fizetni kell az igazgatói hivatalban I-IV. osztályu tanulóknak 70 fillért, az V-VIII. osztálybelieknek 1 korona 10 fillért. — Minden beírt tanuló beíráslapot kap, amelyet a háznagy hivatalban a tandíjat és egyéb díjakat kell fizetni. Az első félévi tandíj: 1. egész díjnak: 34 korona 20 fillér, 2. feltandíjnak 20 korona 30 fillér, 3. negyedtaníjnak 13 korona 70 fillér, 4. tandíjmentesnek 7 korona 20 fillér. Nem protestáns tanulóknak 54 korona 20 fillér. Minden újonnan jött tanuló egyszer mindenkorra 4 korona beírásdíjat is fizet. — A tápintézet díjból ugyanekkor fizetnek az I. félévre a 180 koronások 94 koronát; — a 100 koronások 54 koronát; — a 60 koronások 34 koronát s végül az ingyenesek 4 koronát. — Bentlakásért a VII. és VIII. osztálybeliek 19 koronát, a többiek 3 koronát fizetnek egy összegben előre az egész évre. Aki jótéteményt nyert, a fizetés alkalmával az erre vonatkozó tanárkari végzést elő kell mutatnia. A tápintézetben az étkezés szept. hó 4. napján kezdődik. A díjak befizetésére halasztás nem adatik. Azok az I. osztályba lépő növendékek, akik jótéteményért folyamodtak és ilyenre felvétetnek, mielőtt beíratnának, felvételi vizsgálatot tesznek a magyar nyelvtanból és a számtanból. A jótétemény végleges elnyerése e vizsgálat eredményétől függ. A pontosan kitöltött beíráslapot az új növendékek is szeptember hó 9. napján az első leckeórán adják be az osztálytanárnak. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. hó 9. napján istentisztelettel történik, melyre a tanulók saját osztálytermeikben gyűlekeznek. Az istentisztelet után a tanítás azonnal megkezdődik. Debreczen, 1904. évi augusztus hó 25. napján. — Az ev. ref. főgimnáziumi igazgatóság.

Iskolai értesítés. A debreczeni kegyes-tanítórendi róm. kath. főgimnáziumban a javító, főívételi és magánvizsgálatok augusztus hó 30. és 31. napján fognak megtartatni, d. e. 8-12, d. u. 3-5 óra közt. A beírások

egy sikoltás hallatszott, mindjárt utána egy lövés dördülése rázta meg a levegőt.

Rögtön oda vágattam.

Szegény Chambenoit ott feküdt vérbe-fagyva a lóva lábai alatt. A hátába egy tör volt beledöfve.

A markotányosok műve volt. Valahogy kiszabadította az egyik kezét és ledöfte szerencsétlen legényemet.

A bünt azonban nyomon követte tögtön a büntetés is.

Az altiszt, mikor Chambenoit kiáltását hallotta és a nyergéből lefordulni látta, szó nélkül kivonta revolverét és agyonlőtte a gyilkos markotányosot. Az asszony ott ült holtan a nyeregben, mert oda volt kötözve a lóhoz.

— Bocsánat, hadnagy ur! — dadogta sápadtan az altiszt — igazán nem tudom, hogyan sült el a revolverem...

Délután négy óra volt, mikor Versaillesbe értem szomorú menettel.

— Kapitány ur! — jelentettem egy potrohos csendőrtisztnek, aki szállítmányomat átvette — huszöt fogoly és egy halott!

— A számadás helyes! — felelte a csendőrkapitány röviden. — Köszönöm, hadnagy ur!...

— Hát ezért utálatos napom nekem július 7-ika. Értitek? — fejezte be Giberny ezredes elbeszélését.

szeptember hó 1. 2. 3. napján, mindenkor d. e. 9-12 óra között fognak lefolynak. — A beírás az új főgimnázium rajztermében lesz, hol az igazgatóna, minden tanulóknak szülője vagy gyámja kíséretében jelentkeznie kell s a hol a tandíj első felét — 30 koronát — vagy legalább első negyedét — 15 koronát — le kell fizetnie. — Ezután az illető osztályteremben az osztályfőnökről beíratkozik. Szeptember hó 4-én, vasárnap, d. e. 8 órakor ünnepélyes „Veni Sancte”-vel a tanév megnyitják. Szeptember hó 5-én rendes előadások. — A pótló érettségi vizsgálatok írásbeli része szeptember hó 1. 2. 3. 5. és 6. napján d. e. 7-12 óra között fog lefolyni. A főgimnázium igazgatósága.

Jutalom Szabolcska Mihály-nak. A földmivelésügyi miniszter Temesvár mellett, Mosziczán új telepet létesített, melynek ev. ref. lakóit Szabolcska Mihály temesvári ev. ref. lelkész, költő látta el lelkészi teendővel. A költő lelkészt halálból a földmivelésügyi miniszter most 400 koronával jutalmazta meg.

Beírások a kath. elemi iskolákba. Elemi iskoláinkba a beírások szeptember 1., 2., 3. és 5-én fognak eszközöltetni, naponta d. e. 8-11 óráig. A beírás alkalmával fizetendő 6 korona 40 fillér tandíj és 30 fillér az orsz. tanítói nyugdíjra, ugyszintén a mult iskolai évi esetleges tandíjhátralék is. Az I-6 osztályba csakis azon gyermekek vétetnek föl, kik 6-ik életévüket már betöltötték s ezt keresztlevellel vagy u. n. születési és keresztelési jeggyel igazolják. A tanévet megnyitó isteni tisztelet szeptember 6-án reggel 8 órakor lesz. — Debreczen, 1904. aug. 17. az igazgatóság.

Tanítói választások. A hajduszováti elemi leányiskolának I. és II. osztályában megüresedett tanítói állásra 55-en pályáztak. A pályázók közül megválasztották K. Nagy Sándor kiváló tehetségű, fiatal hajduhadházi tanítót. — Szeremlei Róza tanítónő, ki Debreczenben most, júniusban nyert oklevelet, Tiszecsegére tanítónőnek megválasztották. — A júniusban végzett tanítónők közül Mészáros Erzsébet Csöglén (Dunántul) nyert alkalmazást.

— **Iskola-zéki ülés.** Az ev. ref. egyház iskolaszéke holnap, 26-án, délután az egyháztanácssteremben ülést tart.

Értesítés. A debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközségi elemi iskolába a beírások folyó hó 28. ikától szeptember hó 4-ikéig mindig délután 3-6 óráig a hitközség tanácsstermében fog megtartatni. Az iskolába I-VI. osztályig minden tanköteles gyermek 6-12 éves korig felvétetik. Az első osztályba való beírkozáskor a belépő tanuló 6-ik életévének betöltése és himlő elleni beoltása igazolani ó. A tandíjak fél-évi, három vagy két havi részletekben, de mindig előre fizetendők. A beírás díj és tandíj első részlete a beírások mulhatatlanul befizetendő. Azok, kik tandíjat fizetni és tankönyveket venni nem képesek, tandíjmentességet és ingyen tankönyveket kaphatnak, ha ez iránt folyó hó 31-ikéig az iskolaszékhez folyamodnak. Később beadott folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni. Az iskolaszék.

A kistemplom orgonája. Az orgonaépítető bizottság szombaton, 27-én, délelőtt 10 órakor a kistemplomban megvizsgálja az orgonát, hogy a szükségessé vált javításokat eszközöltesse.

Rejtelmes gyilkosság.

A meggyanusított feleség.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 25.

Dorosma környékén általánosan ismert és rettegett tolvajt, Simon (Pifka) Lajost

tegnapelőtt virradóra meggyilkolva találták a vasuti töltés oldalában. Mint utóbb értesülünk, a holttest rettenetesen össze volt vagdalva. A gyilkosok először baltával kettéhasították Simon fejét, majd miután eldőlt, a fejét lenyiszálták a nyakáról és csak egy vékony bőr tartotta össze, amikor megtalálták a holttestet.

Az ügyészség megbizta a kisteleki csendőrséget, hogy folytassa a nyomozást a rejtelmes bűntényben. Tudniillik, még mindig nincs meg a tettes. A tegnapi napon letartóztatták a meggyilkolt ember feleségét és a szeretőjét, mert alapos volt a gyanu, — hogy ezek ketten ölték meg Simont, amint az Szeged felé tartott, hogy egy lopási ügyből kifolyólag ráért büntetést kitöltson. A kihallgatásnak azonban nem sok eredménye lett s a két gyanus alakot még tegnap szabadon bocsátották, mivel igazolni tudták alibiüket.

A homályos ügyben még semmi pozitív eredményt nem lehetett felmutatni. Azt hiszik, hogy az öreg tolvajt nem is a vasut mentén gyilkolták meg, hanem csak kihurcolták oda, miután kioltották életét.

A csendőrség nagy körültekintéssel folytatja a nyomozást s ma több letartóztatás is várható. Annyit megállapítottak, hogy a tettesek rendkívül ügyes emberek lehetnek, akik nagy óvatossággal dolgoztak. Erre enged következtetni az a körülmény is, hogy a büntett helyén semmi olyan bűnjel nem maradt, amely lehetővé tenné a gyilkosok felderítését. Mindössze egy kis fekete gomb maradt ott, amelyhez most a csendőrség keresi a tettesek — kabátját.

NAPI HIREK.

A Kossuth-ünnepély és a Kossuth-szobor.

— augusztus 25.

A hálás magyar nép országszerte kegyeletesen ünnepli meg a mai Lajos napot, Kossuth Lajosnak, a magyar nép édes apjának, a magyar nemzeti élet ujjaferemtőjének, a magyar szabadság legnagyobb bajnokának emlékezetével.

Debreczenben több helyen is ünneplik a mai napot. Délután 6 órakor az Iparos Otthon dísztermében lesz nagyszabásu emlékünnepelely számos kör és testület részvételével, este az Angol Királynőben nagy társasvacsora. A Debreczen főcsarnok helyiségében a Kossuth Lajos asztaltársaság külön tart ünnepélyt.

Ezek az ünnepélyek összesereglik a debreczeni hazafias polgárság, hogy a hála és kegyelet adóját lerójják a legnagyobb magyar hazafi emléke iránt. És amikor ezt teszik, nem mellőzhetik azt a körülményt sem, hogy amíg az országnak több mint husz helyén áll már Kossuth Lajos szobra, addig a vidék legnagyobb városában, Debreczenben, még ma, tíz évvel a nagy hazafi halála után, sem hirdeti még éreztető szobor a debreczeniek érzelmét.

A Kossuth-szobor bizottság már öt év óta pihen, mert újabb adakozások nem folynak be. De nincs is már erre szükség, mert a takarékpénztárban őrzik az adakozások útján a bizottságnál befolyt összeget, 27,687 koronát. Azonkívül a város 20,000 koronát már folyósított erre a célra, mint az 1903.

és 1904. évekre eső részleteit a város közönsége által nagylelkű hazafisággal megszavazott százezer koronának.

A mai ünnepélyen egybegyűlő polgárság hangoztatni fogja azt a benső, meleg óhaját, hogy Kossuth Lajos szobrát állítsák fel mielőbb Debreczenben is.

Nem áll ennek a közóhajnak a teljesítésével szemben semmi komoly akadály. Mert ha a város közönsége akarja, akkor a törvényhatósági bizottsági közgyűlés kimondhatja, hogy a hátralékos részletek összegét, 80,000 koronát egyszerre folyósítja, amit a 17 millió kölcsön felvétele nagyon megkönnyít.

De feltéve, hogy gazdasági okokból ez nem is történhetne meg, akkor is lehetséges, hogy a szobor mihamarabb ott díszítse Debreczen főterét. *Ugyanis kétségtelen az, hogy így is a legelső szobrász-művészek fognak pályázni a debreczeni Kossuth szoborra, csak írják ki a művészi körökben már várva-várt pályázatot.*

Semmi más tekintet se áll a szobor haladéktalan felállításának útjában. Hozzájárulhat ehhez a város minden polgára pártkülönbség nélkül. Ez semmi egyéb, mint a hazafias kegyelet ténylege.

Hiszünk, hogy a mai Lajosnap ünnepélyén felbuzgó lelkesedés a Kossuth-szobor haladéktalan felállítását fogja elősegíteni.

Tragikus sorsu rendőrtisztvi elő. A debreczeni I. kerületi kapitánysághoz beosztott egyik rendőrfogalmazó: *Bereczky Lajos*, két nap óta a debreczeni közközház megfigyelő osztályában van. Ez a szomorú hír milyen meg fogja rendíteni a debreczeni közönséget. Itt nevelkedett, itt nőtt fel köztünk és szerény, szeretetreméltó modorával mindenki rokonszenvét meg tudta nyerni. A még fiatal, atléta természetű embert egy idő óta buskomorság lepte el. Bizonyára az az ismeretes viszály hagyott kedélyén ilyen mély nyomokat, amely a múlt nyáron közte és felesége: *Ruzsinszky Ilona*, a hírneves művész között kitört és a házastársak elválására vezetett. *Bereczky* azóta szemlátomást összeesett és minden tette arra mutatott, hogy elhárja megzavarodott. Az utóbbi napokban a baj annyira fokozódott, hogy a hozzá közelállóknak kénytelenek voltak őt az elmeorvosok gondjaira bízni. A szerencsétlen rendőrfogalmazó tragikus sorsa általánosan élénk részvétet kelt.

Tanácsülés. A városi tanács itthon levő tagjai ma ülést tartottak, amelyen kisebb folyó ügyeket intéztek el.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés. Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága augusztus 29-én és 30-án délután 3 órakor üléseket tart. A bizottság ekkor fogja az 1905. évi költségvetés tervezetét átvizsgálására küldöttségét megválasztani.

Tüzek a határban. Kismacson Kovács István tanyáján egy náddal fedett ház teteje leégett. Oda égett a padláson néhány lőszerszám, egy vetőgép, 125 kg. szalonna, 5 métermázsza buza és egyéb tárgyak. A kár több mint 700 korona, melyből 300 korona biztosítás útján megtérül. — Özv. Sarkadi Andrásné ondódi birtokán 97 kereszt árpa égett el. A kár a 300 koronát is felülmúlja. A termény biztosítva nem volt.

Tátrafüredről. A ma érkezett kimutatás szerint Tátrafüredben a fürdővendégek száma 2559 Debreczenből odaérkeztek ujabban: Tóth István építész, Mayer Jenő kereskedő, özv. Mayer Emília, Nagy Kálmán könyvelő, Nagy Sándor városi számtiszt, Kovács Nándor gyógyszerész és fia, Jakobovits József egyetemi hallgató.

Csokonai-körb I. Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára, visszatérően nyaralásából a mai napon átvette a kör titkári teendőit.

Kisvasuti szerencsétlenségek. Nem holmi szeszác és szerencsétlenségről van szó, csak olyan apró kellemetlenségről, amellyel a kisvasut szokta az utazásra kárhözható közönséget megörveadztatni. Tegnap este a lóvonat ment le a váltóról a nagytemplom előtt, mikor a Kossuth-utczáról a Hatvan-utczai vágányra ment át. Csaknem egy óra hosszáig kioldták vele, de a sínre visszahelyezni nem tudták. Jött végre — háromnegyed óra múlva a gőzvonat s annak személyzetével meg utasával hosszas szenvedés után visszatették a sínre és a lóvasut vígan száguldott tovább. Ma reggel 10 óra körül az induló-háznál a kisvasut utolsó kocsija lemaradt és a kocsi tetején levő összekötő ponyva elszakadt. A kocsi lemaradását az okozta, hogy a kapcsoló készüléket elhanyagolták. Így maradt ott ma délelőtt az utolsó kocsija utasával együtt. Szóval: hosszas várakozás után végre megjön ugyan a vonat, de akkor meg vagy a sínről megy le sétálni, vagy ott hagyja az utast, hogy eldudolhassa: Minek is van kisvonat a világon.

Kártérítés a meggyilkolt fiúért. A minap történt, hogy *Wlassics Arnold* kassa-oderbergi vasuti tisztviselőt az oderbergi vasuti állomás közelében, amint az erdőben sétált és cigarettára gyújtott, *Kis-Rudina* tót község lakosai kegyetlenül meggyilkolták, mert azt hitték róla, hogy ő az az urruhás gyújtogató, aki az idei nyáron a felső vidéken oly sok pusztítást okozott. A boldogtalan fiatal embert a kocsi hátuljához kötve vonszolták be a faluba, fogait kitérdelték, két szemét kiszúrták s addig kínozták, míg a helyszínén meg nem halt. A kannibáli népítélet végrehajtásában résztvevő ügyszólván az egész falu. A meggyilkolt fiatal ember atyja, aki egy fővárosi szálló alkalmazottja, most kártérítési pört indított a község ellen. A mélyen súlytott és öregkora egyedüli reményétől megfosztott apa fiáért a községtől hatvan ezer korona kártérítést követel és ezen túl azt is, hogy a község lakói azon a helyen, ahol a borzalmas gyilkosság történt, fia emlékére kápolnát építsenek.

Temető a Kut-utczában. Tegnap megirtuk, hogy a Kut-utczán gázcsőlerakás közben nagy mennyiségű emberi csontokra bukkantak. Most értesülünk, hogy azon az egész területen 48 előtt még temető volt és csak a szabadságharc után építették be lakóházakkal. Akkoriban még csak néhány ház volt ott. Azóta épült be az a terület, a Kut-utczától ki, egész a mostani temetőig, amelyet az említett régi péterfiai temető helyett még a XVIII. század végén nyitottak meg.

Ellopott termések. Az Ujföldön Suba István földjén nagy területen felásták a burgonyát és elvitték. Ugyancsak az Ujföldön még nagyobb területről Nagy Sándornak a burgonyáját ásták fel. A csendőrség kiderítette, hogy mindkét lopást a Gerébi telepen lakó Csorvási Lajos meg a felesége követték el. Feljelentették őket az ügyészségnek. — Az Ondódon Góllér Sándor földjéről lelopták a dinnyét. A tolvajnak ott hagyott zsebképe nyomán a csendőrség megállapította, hogy a lopást Kovács Sándor ondódi tanyás követte el, kinek lakásán a lopott dinnyéket meg is találták.

Párisi asztal. A kereskedők, iparosok és vállalkozók világát a reklámnak új, csodaszzerűen maglepő módjával ajándékozta meg a francia leleményesség. Általánosan tudott és elismert dolog ma már a reklám jelentősége a kereskedőre, iparosra, vállalkozóra nézve egyaránt. A reklám az üzlet híressé válásának az eszköze, az a csatorna, melyen a jövedelem folyik be s melyet így mindig nyitva tartani és szélesíteni kell. Egy egy új reklám találmánynak tehát óriási fontossága van. E téren most az egész világ figyelmét magára vonta a párisi asztal, amely a reklámozásnak a legegyszerűbb, legáltalánosabb és leglebilincselőbb módja. A párisi asztal egy francia nagyvállalkozó cég tulajdona s a világ minden művelt államában szabadalmazva van. Ezeknek az asztaloknak a bevezetése világszerte most van folyamatban és rövid idő múlva minden városban általános ipari s kereskedelmi utmutató lesz, mintegy művészi katalógusa a legjobbnak, a legdivatosebb üzleteknek és ipari műhelyeknek, amely első sorban az idegenek figyelmét fogja magára vonni. Bámulatos reklámasztal ez. Az alakja csaknem olyan, mint a kávéházi asztaloké, azzal a különbséggel, hogy itt a márvány helyett fénylő üveglap van az üveglap alatt azután a czégek hirdetései olvashatók, színes képek keretében. Az ördögös asztal két oldalán egy-egy rugóval ellátott gomb van, amelynek megnyomása után a balsó lap megfordul és újabb lap kerül felül, amely ismét más kereskedő czégek hirdetését tünteti fel. — Amint ezt a szenzációs találmányt Párisban forgalomba hozták, az emberek csodájára jártak. Az asztal remek és elmes kivitele bármely helyiségnek díszére válik. Kávéházakban, éttermekben, cukrászdákban, orvosok előszobájában, borbélyműhelyekben, vasuti várótermekben és minden forgalmas helyen lehetett látni és a közönség csodálkozással nézte a huszonegyedik század legszenzációsabb reklámasztalát. Ez az asztal rövid idő múlva Debreczenben is látható lesz minden nyilvános helyen, telve a kereskedő czégek hirdetéseiével.

Aki az anyjának lop. Katalfván, Debreczen határában özv. Klein Bernátné kereszmájába e hónap 21-én valaki bemászott és onnan pénzt vitt el. A csendőrség megindította a nyomozást és kiderítették, hogy a lopást ifjú Tóth János 14 éves fiú követte el. Hosszas vallatás után beismerte, hogy hat nap alatt háromszor mászott be a Kleiné lakásába s mindannyiszor elvitt onnan néhány koronát. Beismerte azt is, hogy a lopást az anyja uszolására követte el. A lopásra felbujtó anyja ellen megindították az eljárást.

Éjjeli botrány. Az elmúlt éjjel egyik Nyil-utczai korcsmából jöttek ki *Kaszás Péter* taligás, *Simon Lajos* és *Nagy István* napszámosok. Sokat beszédtek a jóból és ittas fővel ordítottak az utczán, amiért a rendőr természetesen figyelmeztette a nagyhangu atyfiakat. Erre aztán a három ezimborra úgy összeszidta a buzgó rendőrt, hogy még a keresztvíz sem maradt rajta. A részeg embereket feljelentették.

Sarkadi jutalomjátéka. A Bika Mulatóban működő Varieté-társulat erőssége, *Sarkadi Vilmos*, akit *Zilahy Gyula* jövő évre a debreczeni szintársulat egyik énekes komikusának szerződöttetett, ma este tartja jutalomjátékát. A közönség körében *Sarkadi* olyan kedveltséget szerzett magának, hogy bizonyára sokan fogják ma este az elismerésüket iránta megjelenésükkel kifejezni. A kiváló komikus több új kuplét fog énekelni és eljátszsa egyik legjobb szerepét a *Ripacsok* című mulattató bohózatban.

Halottszállítás. Ma délelőtt vitték a honvéd csapatkórházból a pályaházhoz *Gönczi Lajos* közhonvéd holttestét. Gönczit ugyanis kedden a katonai lőtérre egy föld-

hányás eltemetett s mire megtalálták, meghalt. A szerencsétlenül járt honvéd holttestét ma katonai pompával vitték az állomás-hoz. Kivonult a katonai zenekar és a 3 honvéddalozogezred diszszázada; a tisztek közül sokan és nagy közönség is kísérték az elhunytat utjában. Gönczizjómódu szülőföldhöz Kisujszállásra vitték, hol ma délután temetik.

— **Eső.** A földmivélségi miniszterium-hoz érkezett jelentések szerint tegnap az ország következő helyein volt eső: Akna-Szlátina (36), Szatmár (11), Vásáros Namény (16), Ungvár (18), Eger (17), Rozsnyó (23), Késmárk (15), Árvavár (9), Losonc (2), Salmeczabánya (7), Budapest (1), Ó-Gyalla (10), Komárom (8), Magyar-Óvár (9), Soprony (7), Herény (10), Keszthely (16), Pécs (25), Csáktornya (28), Eszék (23), Zágráb (25), Fiume (32), Csirkvenicza (73), Debreczen (34), Orosháza (8), Szeged (9), Zombor (13), Zsombolya (7), Arad (8), Temesvár (24), Versebé (5), Bivaniste (6), Trenkova (5), Kolozsav (4), Marosvásárhely (10), Székelykeresztur (8), Vajda-Hunyad (4), Nagyszében (9), Botfalú (10).

Távirati jelentések ezek:

Nagykanizsa, augusztus 24. Kilencz heti szárazság után tegnap reggeltől délután 3 óráig szakadatlanul esett.

Trencsén, augusztus 24. Tegnap reggel óta erős, kiadós, esendős eső esett, közben zivattal, amely a késői burgonyafajokat, káposztát, takarmányt és cukorrépat alaposan megjavíthatja, egyben lehetővé teszi az őszi vetési munkálatok foganatosítását.

Kisjenő, augusztus 24. Tíz heti tik-kasztó forró napok után végre megjött az eső. Egész éjjelen át szakadatlanul esett. A takarmány, dohány és répaneműek még megjavulhatnak. A hőmérséklet jelentéke-nyen csökkent.

Ó-Radna, augusztus 24. Egész éjjelen át szakadt az eső, mely a takarmányne-műeket még megjavíthatja.

Izsák, augusztus 24. Három havi ál-landó szárazság után tegnap délután, az éjjel és ma délelőtt eső esett, amely a már elsüléssel fenyegetett szőlőre kiszámíthatatlan hasznot tesz. Az eső ugyan nagy szél-viharral kezdődött, mely a gyümölcs lerá-zásával sok kárt okozott, mégis megbecsül-hetetlen az eső áldá or hatása a majdnem kizárólag szőlővel beültetett határra.

Szeged, augusztus 24. Több heti nagy szárazság után tegnap este óta cse-ndes eső esik.

Kassán és környékén tegnap este nagy vihar vonult át s azóta tegnap estig folyton esett. Az égboltozat borult s további esőzés várható.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimuta-tásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelen-tették be: özv. Szabó Ferenczné ev. ref. 62 éves, Daku Mária ev. ref. 19 hónapos, Holländer Berta izr. 6 éves, Gönczi Lukács ev. ref. 23 éves, Iliszi Mária gör. kath. 13 hónapos, Megyaszai István ev. ref. 5 hónapos.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

— **1—2 középiskolai tanuló ellá-tásra felvállaltatik.** Érdeklődhetni Széche-nyi-u 18 sz. a.

— **1000 drb. „King“ cigaretta-hüvely 1 frt.** „King“ parafával 1:80 Egyptomi különlegesség King 1:20. Valódi Egyptomi Pharao 1:50 kapható kizárólag Mentze Henrik újdonságok áruházában.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órákor.)

Port-Arthur ostroma.

Budapest, augusztus 25. Csifu-ból jövő hírek szerint az ostrom egy napig szünetelni látszott, mert nem voltak hallhatók a megszo-kott bombázások. Valószínűleg azért, mert a japánok halottaikat takari-tották el. Tegnap a bombázás újra kezdődött. **A várat roppant heve-sen ágyúzzák. Port-Arthurban már alig maradt sértetlenül egy épület.** A japánok az ágyuk fede-zete alatt elfoglalták az I., IV., VII. számú erődöket, valamint az Arany-hegyen két kisebb erődöt. Az ostromot Jamagata tábornagy vezeti, aki 1893-ban már megismerte Port-Arthurt. Erélyében, bölcsességében annyira biznak, hogy Port-Arthur bevételét már a közeli napokban bizonyosra veszik.

A wladivosztocki orosz hajóhad.

Budapest, augusztus 25. Tokióból táv-írják: A wladivosztocki orosz hajóhad Sachalin szigetnél van és Gensan felé készül. **Czolja az, hogy Koreát megtámadja Gensan felől.** Kamimura tengernagy keresi az összeütközést, hogy az orosz hajó-had terveit meggátolja.

Port-Arthur védői.

Budapest, augusztus 25. A várat védő orosz sereg helyzete borzasztó. **A helyőrség kimerült és éhezik. A fegyelem meglazult. Stössel tábornok a vár parancsnoka, na-ponta számos embert kivégeztet.**

Az oroszok támadó fe lépte.

Budapest, augusztus 25. Londoni táv-iratok szerint a mandzsuriai szárazföldi orosz hadsereg mozdulatai arra mutatnak, hogy most offenzív lépnek fel. Az orosz előőrsök mindinkább vakmerőbbek és több-ször boesátkoznak csatározásokba. Azt hi-szik, hogy ez csupán az orosz hadsereg zömének visszavonulását akarja fedezni.

Nogi erősítést küldött Kuroki se-regének, mely Kuropatkin hadával szemben áll.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— aug. 25.

Buza őszre	11 — — —
Buza tavaszra	10-81 — —
Rozs októberre	8-30 — —
Tengeri októberre	7-54—7-55

SZINHÁZ.

A kis ártatlan. Tegnap szünnap-ban bőven foglalkoztunk azokkal a méltatlan támadásokkal, amelyekben egyik szegedi lap részesíti Makó Lajos igazgatót. Ráműtöttünk azon körülményre is, hogy a „Debreczeni Ujság“ ezeket az alaptalanul támadó cikkeket különös előszeretettel reprodukálja. — A Debreczeni Ujság mai számában válaszol tegnap közleményünkre és a többek közt ezeket mondja: *Először is mi minden, Debreczent közelebb-ről érintő cikket le szoktunk közölni.* Más helyen: *A reprodukált közlemény-nyel tájékoztat kívántunk nyújtani stb.* Hát az nagyon szép, ha egy ujság mindent, ami érdekl a város közönségét, leközl és mindenről tájékoztat kíván nyújtani a nyájas és nem nyájas t. ez. közönségnek; de nagyon különös, hogy a Debreczeni Ujság minden alkalommal csak olyan körülményeket közöl le, amelyekben kiméletlenül és alaptalanul támadják Makó Lajost. Hogy a Debreczeni Ujság nem sok jó akarattal viseltetik Makó Lajos iránt, az a kis ártatlannak minden érve-lése mellett is kitűnik abból, hogy a tegnapi nyilt-levél ciceró betűs bevezetésé-ben — és ez már nem reprodukálás volt — ezt írta:

A sajtó és a közönség egyértel-műleg dr. Janovits Jenő, a jelenlegi szinigazgató mellett foglal állást.

Hát ez egyszerűen és röviden: nem igaz. A szegedi sajtó, Szeged és Vidéke kivételével, a legnagyobb jóindulattal vis-seltetik Makó Lajos iránt, és a városita-nács tagjai is hangoz atták szavazataik leadásánál, hogy Szeged intelligens kö-zönségének ohaját teljesítik, amidőn Makó Lajosnak adj k a szegedi színházat

A Debreczeni Ujság az ellen is mos-a-kodik, hogy őt ebben az ügyben semmi-féle érdek nem vezeti. Ebből azt követ-keztetjük, hogy a Debreczeni Ujság ék vagy rövidlátó, vagy nem tudnak olvasni; mert mi nem azt irtuk, hogy *érdek* vezeti ebben az ügyben, hanem, hogy mik *vezérlik.* Lehet, hogy ebben tévedtünk és érdek helyett *érzelmeket* kellett volna írni. De hagyjuk. Spongyát rá.

Mit is énekel Vigécz Jákó?

„Minek is van szerelem a vidéken“.

Végül a „D. U.“-nak kijelentjük, hogy minket önzetlen igazságérzetünk vezérelt ebben a kérdésben, mint minden más alka-lommal.

A férjek jelvénye.

— augusztus 25.

Komoly veszedelem fenyegeti az angol férjeket. A feminista mozgalom háborgó hullámai maholnap összecsapnak a fejük fölött és a családi élet csendes szigetere vetik ki őket az élvezetek tengeréből. Eddig csak láthatatlan szarvakat viseltek, nemsoká föltűnő jelvényeket aggatnak rájuk: sárga keresztet a mellükre, fekete szalagot a kar-ju-ra, hogy messziről szembetűnjenek és óvakodni lehessen tőlük. A fem nisták egya-nis azt tartják, hogy a férjek inkognitója kész veszedelme a moralnak, mert legény-embernél bátrabban settenkednek a leány

körül és házassági ígérettel gyakran törbe csalják. Ha legény tesz roseg fát a tűzre, elégtételt lehet szerezni a nő becsületének, mert egyszerűen házasságra kényszerítik a csábítót, de férjes emberrel szemben törvényes akadálya van ennek a módszernek s így férjuralomnak szabad a vásár. E miatt lázad az angol feminista erkölcsi érzéke s úgy vélik, hogy az említett jelvényrendszerrel segíteni lehet a bajon. Aki örök hűséget esküdött, viselje megadásal Hymen rózsafüzét, ezeket a szent és magasztos jelvényeket, amik természetes és morális összekapcsolást képezik az államrend nagy épületének. A férj ne rugaszkodjék el könnyelműen a családi szentély közepéről, amli oltáráról s ne végezzen kockázatos esküszűrészt, mert a leány becsülete sürgős, nagy érték, amelyre nem szabad kalózkodni.

Ebbe igazuk van az angol feministaoknak, de jogosulatlan a mozgalmuk, mert túlságosan elfogultak a saját nemükkel szemben. Azt hiszik, hogy a hölgyek csupa ártatlan virágszálak s a férfiak rosszakaratú szentsejtörök valamennyien, akik mindenkor készek felelősség nélkül megtépdesni ezeket a virágszálakat. Az angol férjellenes mozgalom ebből a hamis feltevésből indult ki s ha a férfiakban önérték van, kiábrándítja a szervezkedő asszonyaépet beteges elbizakodottságából. Az erkölcsnek csöppet sem mostohább pártfogója a férfi lovagiasága, mint a nő szeméremérzete. Ha az egyik erőd megvan, a másik még mindig lehetetlen támasza lehet az erkölcsiség voltának s csak ha mindkettő kidől, akkor következik be a kapituláció. A kikapós férjeket meg lehet rendszabályozni, de ez csak föltételek lesznek, akiknek a sárja keresztes, meg a feket szalag gyöngye tilalomfa. Az erkölcsöt egyoldalulag védeni nem lehet, különben is a férjek házassági ígérete nagyon kis részét teszi annak a lépés méznek, amelylyel lelkiszerűen férfiak romantikus hajlandóságú lányokat törbe csalnak. Ezért a csekély, problematikus eredményért pedig már volna minden férjről feltételezni, hogy kikapós s a nő és nőlen férfiak között föllátható az erkölcsvédelem sorompóit.

Különös, hogy ugyanez a feminista mozgalom, amely most a legélesebben szeparálni akarja a férfiakat családi állapotuk szerint, nemrégben tiltakozott az ellen, hogy a hajadonokat és az asszonyokat külön korszakba sorozzák. A nőknek — vitatták — nem az a rendelkezésük, hogy férjhez menjenek, hanem hogy a férfakkal egyenlő jogú munkás tagjai legyenek a társadalomnak. Ez a radikális fölfogás elítélte velük az a szokást is, hogy az asszonyokat a férfiakotól elütő megszólítással tiszteljék meg a társaságban s ezzel mintegy hódoljanak annak az irányzatnak, amely a nőket az alkotmány sánczaiba utalja, hanem a föltételek mellé. Senki sem tagadhatja, hogy ez a túlzott fölfogás már a szabad eszrelem hivallásával kacérkodik, mert nem respektálja a családalapítás társadalmi föltételeit és a tökéletes nőemancipáció jogosságának vitatásában megelégedik az aya hivatásáról. Annál különösebb tehát, ha most ugyanez a feminista csoport fölesap erkölcsbíróknak és a lányok becsületének védelmére éles határ vonalat húz a férjek és a legényemberek között.

A társaság reformátorai szívesen fogadják össze a gyöngye női nemmel közös erők kiküszöbölését, mert a nőkben van idealizmus, ilkesültség, fanatizmus, csupa olyan erény, amelyik nemes harczra tüzel. Kérjük szeretettel bájos fegyvertársainkat, hozzák el belkükben ezt a három erényt, mikor harczba indulnak, de kettőt hagyjanak otthon a töltetükrök fiókjának legbelső zugában: a természetükben gyökeres szeszélyt és a privilégium helyzetükből fakadó elfogultságot. Mert az a harczos, aki önmagát tulbecsüli, mindig hamarabb

meghárál, mint az, akinek állandó fegyverbarátja az önismeret. Erkölcsbíróknak lenni pedig ugyan nehéz pozíció és nem feministaíknak való. (r—a.)

VEGYES HIREK.

* Orosz katona szökevények.

Egy berlini újságnak írják az orosz-sziléziai gatárról, hogy ott mindennap orosz katonaszökevények iparkodnak átjutni a határon. A szökevényeknél hamisított utlevelek vannak. Oroszországban ugyanis iparszerűleg üzik az utlevélhamisítást és drága pézzen árulják a hamisítványokat.

Az orosz katonaszökevények leggyakrabban a Prbensa határmenti folyón át menekülnek, amelynek vizállása nagyon alacsony. A határszéli állomásokon azonban a katonaszökevények legnagyobb részét a kizárók kezébe kerülnek; akik pedig az orosz határőrség figyelmét elkerülik, azokat a porosz hatóságok tartóztatják fel.

Eltagadhatatlan tény, hogy naponta sok orosz katonaszökevényt fognak el a porosz határőrök; a menekülők majdnem kivétel nélkül Angolországba és Amerikába készülnek. A hatóságok nagy gonddal vizsgálják át a vonatokon a negyedik osztályú utasokat és ha a szökevényeknek Mislovitzban, Kattovitzban, Beutumban és Gleiwitzban sikerül is átjutniok, Kandroinban egész biztosan a hatóságok kezébe kerülnek, mert ott a vasutakat ismét szigorúan átvizsgálják.

A katonaszökevényeknél nincs annyi pénz, amennyivel Angolországba vagy Amerikába utazhatnának s így a porosz hatóságok olyan ürügy alatt, hogy a letartóztatottak szűkölködő inségesek, az orosz határra szállítják s az ottani hatóságoknak adják át őket. Szombaton kilenc orosz katonaszökevényt szolgáltattak ki a porosz hatóságok az orosz határon.

Rigó Jancsi ismét cigányprimás.

Alig pár napja írtunk arról, hogy Chimay hercegné végleg szakított Rigó Jancsival, a barna arcú cigányprimással és megesküdtött egy fiatal olasz vasuti alkalmazottal, aki a hercegné bevallása szerint igen szép ember. Most Berlinből magáról Rigó Jancsirról érkezik hír. Azt mondja a távirat, hogy Rigó elszereződött a berlini Wilhelmstrassen levő „Kaiserhof” hotelba cigányprimásnak. Visszatért hát Rigó Jancsi is a kaptafájához s ezzel az utolsó akkordja is bezáródik ennek az izléstelen regénynek.

* Nagy ékszerlopás. Kolozsvári tudósítónk jelenti nekünk telefonon, hogy a város legrégebbi ékszerüzletét, a Matyás-téren levő Tiger József fele ékszeres-üzletet ma éjjel kirabolták. Az üzletet a szomszédos fodrász üzlettel csak egy keskeny fal választja el, amelyet egy vakablak még vékonyabba tesz. A betörők ebből a fodrászüzletből valószínűleg hajnal tájban áttörték a vakablak falát és behatolva az ékszeres-üzletbe, onnan több mint harmincezer korona értékű ékszert vittek el. Az asztalban azonkívül négyezer koronán feül készpénzt is találtak, amelyet szintén elloptak. A betörők az ékszerek közül csak az értékesebb darabokat válogatták ki.

Henczi sógornőjének halála.

— augusztus 25.

A nagyváradi Szent László menedékháznak érdekes lakója költözött el a napokban véglegesen. Meghalt a kórház egyik ápolója, Hencziné született Török Krisztina. Ott élt a menedékház többi lakója között és érdekes egyénisége miatt igen sokan ismerték Nagyváradon.

Özvegy Hencziné született Török Krisztina Henczi tábornok özvegyének a felesége volt.

Mig az idősebb Henczi megtagadva esküjét, Budavárát elzárta a magyar csapa-

tok elől s a fejlődő Budapestet rommá lövette, addig az özvegy a magyar hadseregben szolgálta, s mint honvéd főhadnagy küzdött a szabadságért. Részt vett több diadalmas csatában s többek közt az isaszegi ütközetben tüntette ki magát. A szabadságharcz kitérése előtt nősült meg a fiatalabbik Henczi, egy erdélyi nemesi familia viruló szép leányát Török Krisztinát vette feleségül.

A mézes hetek után azonban fegyverbe szólította a fiatal férjét a haza s ő ment a parancsszóra. Fiatal felesége nem akart elválni tőle.

Mint annyi lelkes magyar nő, ő is követte férjét s a viszontagságos tábori élet alatt egy pillanatra sem hagyta magára. Henczinének ép úgy, mint a többi magyar menyecskeknak elegendő kárpótlás volt, ha a magyar hadsereg tisztjei egy-egy diadalmas csata után táncvizigalmat rendeztek, ahol aztán a vidám dáridóban kipihentek minden fáradalmat.

Török Krisztina sokszor beszélte ismerőseinek büszkélkedve:

— Olyan mulatságot, mint az isaszegi csata után rendezett bál volt, hej, nem igen rendeznek manapság ebben az országban.

A vigalmaknak, a magyar zászló szerencsésének lehanyatlása után vége lett. Menekült, bujdosott a honvéd a merre látott. Menekült a budai tábornok özvegye is, hogy ne kerüljön a bátyjával egyenrangú hőhéro kezébe. A menekülés sok viszontagság és küzdelem mellett történt. Török földre került a Henczi pár, ahol több, mint tíz évig éltek. A vitéz honvéd tiszt már nem érthette meg, hogy amnesztiával együtt térhessen haza. Meghalt külföldön s a legnagyobb nyomorban hagyta özvegyét, a fiatal asszony egy ideig kint éledgett Törökországban, majd, mikor már nagyon elővette a honvágy, hazajött. Egy ideig uri házaknál gazdasszonykodott s még akkor valahogy csak fölt a dolga. De később elbetegesedett — s a kintöz nyomorúságban kolduláshoz folyamodott. Kéregútjában jutott el Nagyváradra, ahol jellegzetes alakja lett az utcának. Rendesen a premontrei rend temploma előtt üldögélt s ott kéregtetett. A jószívű adakozóknak aztán elmesélte, hogy ő Henczinek, az átkos Henczinek sógornője. Csak azért emlitette ezt, hogy eldicsékedjék a férjével, aki viszont bátor katonája volt a magyar hadseregnek. A napokban aztán befejezte sok kínlódás után életét. Utolsó napjait a menház kórodájában töltötte el. Betegsége súlyos problémát adott az orvosi tudományoknak. Anyira különleges volt a baja, hogy holttestét a kolozsvári egyetem kórboneztani intézetébe szállították el.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A csizmadialegény bánata.

Addig kérlelte Asztalos Gyula, marosvásárhelyi csizmadialegény özvegy Kenedics Sándorét, hogy hagyja el szolgálatát s lépjen ve-e közös háztartásba, mig az özvegy elrebegette a boldogító igent, azzal a föltétellel, hogy s mint a legény megszerzi a szükséges iratokat, oltárhoz fogja vezetni. A kiábrándulás azonban csakhamar bekövetkezett, mert Asztalos sutba dobta a dikicsét és mig az özvegy pénzében tartott, többet volt a koresmában, mint odahaza. Özvegy Kenedicsné február huszonegyedikén, mikor tiszteltbeli férje szokásához híven ingadozó léptekkel tért haza, kijelentette, hogy csak menjen vissza oda, ahonnan jött, mert ő már kiváltotta cselédkönyvét és újra elszegődött. A csizmadia nagyjából kijózanodva kérlelni kezdte:

— Osztáru mért volt ez ezélszerű? Egyetlen gyöngyvirágom, te kinyílt bazsaróza, ne tszits el magadtól. Tiszta lelkiismeretségre fogadom, hogy jóvendőre feléje se nézek a pálinka, meg a borfélének, csak vond vissza szives indulatot.

Az özvegyet azonban ez az ékesszólás sem hatotta meg, hajthatalan maradt, mi annyira dühbe hozta a könyörgő legényt, hogy élesre fent bőrvágó késével megrohanta az asszonyt, földre teperve, a nyakát akarta elvágni, mit szerencsére a zajra elősiető szomszédok akadályoztak meg. Kenedicsné még aznap átköltözött hugához, Gábris Sándornéhoz, ahol másnap Asztalos is fölkereste. Színelég beleegyezett a szakításba, s mikor Gábrisék szóba sem akartak vele állani, mert gyilkossági szándéka van, kiforgatta zsebeit:

— Nézzétek, még csak kés sincs nálam.

Gábris Sándor kötve hitt a komának, megmotozta ruháját s mivel nem talált nála semmiféle öldöklő szerszámot, leültette s elkezdtek tárgyalni, hogy mit követel vissza az asszony. — Meg lesz velem elégedve, — üvöltötte a csizmadia s kabátja ujjából egy hosszú disznóbőr kést rántott elő, s azzal oly veszedelmes szurásokat ejtett az özvegyen, hogy az máig is nyomorék, mert az egyik szurás tüdejét sértette meg. A marosvásárhelyi esküdtbíróság gyilkosság kísérlete miatt hét évi fegyházra ítélte Asztalos Gyulát, akinek semmiségi panaszát a Kuria szüneti tanácsa Vági Mór elnöklésével, Davich László előadása után visszautasította.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

10

— Sir, önnek előnye van felettem — mondta nyugodtan és Vandeleur őrnagyhoz fordult. Őrnagy ur, ma reggel volt szerencsém az ön feleségével megismerkedni, ő látogatást tett nálunk.

— Ah, valóban! Annak örülök. Tudom, hogy régóta szándéka volt kegyedet meglátogatni. Remélem, hogy kegyedet és a szép leányait gyakran fogjuk az Egmore-utczában látni.

Edit meghajította magát, mosolygott és a társaival tovább lovagolt.

Vandeleur őrnagy néhány pillanatig utána rézve csendesen állott és midőn Geisler Orlofhoz csatlakozott, Herbert ur már nem volt ott.

— Geisler, hol van a barátja? — kérdezte

— Éppen most ment el — mondta Geisler nevetve. Azt képzelem, hogy nem tetszett neki az a visszautasítás, melyben az a szép büszke asszony, inkább tekintetével, mint a mondásával részesítette.

— Az egész dolog eléggé világos — jegyezte meg Vandeleur, egy új szivarra gyujtva Herbert mint énekesnőt ismerte őt. Olyannak tartotta, amilyen legtöbbje

és valószínűleg visszautasította őt, azért próbált most homályt vetni reá.

— Honnan tudja ön, hogy Herbertnek nincs igaza? És, mellesleg modva, ő nem olyanféle ember, amilyenek ő gondolja — ő nem roué.

— A kérdésre azt válaszolom, hogy én — és ön szintén — elég jól ismerjük De l'Orme Guyt és elhihetjük, hogy soha sem lépett volna házasságra olyan nővel, kinek a tiszta nevére valaha a legcsekélyebb árny vetődött volna. Színész nő vagy nem színész nő, én részemről azzal teszék bizonyosságot arról, hogy az ön Herbert barátja aljas besugásait nem hiszem, hogy a saját fiatal feleségem és De l'Orme asszony között, az ismeretséget melegen fogom pártolni.

— Vandeleur őrnagy egy új világi társban mutatja magát — nevetett Geisler, de nevetésében volt egy kevés guny.

— Bármik a hibám — mondja az őrnagy hidegen — remélem, vagyok annyira angol gentleman és katona, — hogy mindig védelmére kelek bármelyik asszonynak, midőn könnyelműen vagy gonosz szándékkal hallom őt régalmazni, vagy azt egy olyan nevetéssel megbántani, amilyen a Herbert nevetése volt. Főleg, midőn az az asszony véletlenül annak az embernek a felesége, akinek az a ztalánál ettem. Jó reggelt, Geisler és a barátja felesége ellen egy szót se higgyen abból, amit hallott.

A sarkán fordult, a lovára ült és távozott.

Geisler Orlof, a De l'Orme Guy nevét mormogta amint sétált és aztán nevetett.

A De l'Orme Edit három mostoha-gyermeké tanuja volt az idegennel való találkozásának a parkban. A két fiatalabbik rögtön kész volt ugyanazt a következtetést tenni, amit Vandeleur őrnagy sugalmazott és ők nem gondoltak többet azzal a dologgal, de Blanka nagyon különbözött tőlük. Bármi volt az ő saját titkos meggyőződése, ez eseményben eszközt látott a saját szígyenteljes tervének az előmozdítására, mely által azt remélte, hogy vizsályt hint az atya és fiatal felesége közé. Tehát felhasználta az első alkalmat, midőn atyjával egyedül volt, hogy azt a körülményt — minden látszólagos megfontolás nélkül elmondja. De az atyjának az arca nem változott — ezt ő láthatta — és könnyedén csupán azt válaszolta:

— Oh, azt hiszem, olyan valaki volt, aki vele, mint madame Anna találkozott és valószínűleg nem kívánatos ismeretség.

— Ha, — jegyezte meg Blanka, a szemét fölemelve — ha papa látta volna a mama arcát és tekintetét, azt mondaná,

amit én, hogy az nem lehet olyan egyszerű dolog.

— És nagyon kérlek, mit tudott a te bölcseséged egy olyan egyszerű körülményből kipréselni? — mondta De l'Orme ur szárkazmussal, de olyan meleg pirral, ami Blankát figyelemzethette volna.

Folyt. köv.)

Csak még rövid ideig!

Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szőnyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szőnyegek féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak még rövid ideig!

Iskolás

fiuk és leányok

részére kész fehérneműek, ágyneműek, madracz, ágyterítők, paplanok, flaneltakarók, harisnyák és zsebkendők, nagyválasztékban és csakis elsőrendű minőségben

Kardos Lászlónál

Debreczen, Kossuth-u. 9. sz.

MIHÁLY SÁMUEL

FÖTÉR 30. DREHERREL
SZEMBEN.

PAPIRRAKTAR, IRODASZEREK- és KÜLÖNLEGESSÉGEK, ÜZLETI KÖNYVEK

II. ARUHÁZA II.

OLAJ és VIZFESTÉSZETI KELLÉKEKBEN DUS VÁLASZTÉK.

MINDEN EREDETI
GYÁRI ÁRBAN!

T. cz.

Becses figyelmébe ajánlom folyton fejlődő ízlés és divat követelményeivel lépést tartó

— műnyomdát —

különlegességeim: esküvői meghívók és eljegyzési jegyek, névjegyek stb.

Teljes tiszteltetéssel

Mihály Sámuel.

Apró hirdetések.

Díja 10 szócig 40 fillér, minden további szócig 4 fillér vastagabb betűkkel n omtartott szócig 4 kr. fillér.

A CSAPÓKERTBE a dedó sorján egy jó karban lévő ház, szőlővel, jutányos árban eladó.

COLOSSEUM CIRCUS

a vásártéren

ma csütörtökön aug. 24. este fel 9 órakor

Nagy családi előadás

második nagy

Birkózás

és pedig két pár,

Bertalan Gy

Podránszky V.

budapesti athleta-club

a társulat athlétája

mester birkózója és

és

Weber Heinrich

Berdy Sándor

németországi birkózó-

helybéli lakos között.

mester között.

a három éremmel és a mester övért.

Utasárak. Kőrszék 2 kor I hely 1 kor 40 fill., II hely 1 kor, III hely 60 fill. Karzat 40 fill. Tíz éven aluli gyermekek szülei kíséretében I és II. helyen a helyárak felét fizetik. Gyermekek és katonajegy. Karzat 30 fillér.

Szép bajusz



nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használatával. mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajusz nem tör, nem tépi, mindig szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kaputató:

Dr. Reitsnek V. Emil

utóda

Grösz Nagy Ferencz

gyógyszerésznel

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.

Valamint Tóth Béla gyógyszerárában.

A legelősebb

bevásárlási forrás

Szekely Jenő és Társa

utóda

úri és női-dívat

ezipóráktár eégnél

Pracs-

szent-utca

Debreczen.

Kiadó helyiségek.

A Biharnagybajomi Népkör tulajdonát képező helyiségek: a főtéren két utcái és két belső szoba és egy pinoz, 600 azaz hatszáz koronába állapított évi bérért több évre azo nál kiadó.

Ugyancsak a „Népkör“ tulajdonát képező épület nyugoti oldalán egy utcái és két belső szoba, 400 azaz négyszáz koronába állapított évi bérbe több évre azonnal kiadó.

A bérelni szándékozók forduljanak a Népkör elnökéhez bővebb felvilágosításért.

Szőlőkezelői

esetleg

gazdasági intézői

állást keres kis családú, 38 éves, felsőbb vinezellér iskolát végzett, nagy uradalmakat szolgált egyén, ki a könyvvezetés, borkezelés, gyümölcsészet, méhészet, a gazdaság minden ágában jártas. Állását szerény feltételek mellett újévig változtathatja. Megkeresések: Szabó János intéző Érsemlyén Biharmegye.

Hirlapelárusítók

felvétetnek,

a „Debreczen“ elárusítására városi nyomdában, városi ház, keresztépület.

Félix gyógyfürdő.

Nagyváradtól délre 7 kilométer távolságban, 140 méterre a tenger színe fölött, nagykiterjedésű tölgy erdőségtől borított hegyekkel környezetű csendes völgyben, a nagyvárad—belényesi vasút és országút mentén fekszik. Hétt (7) szállodájában 165 szoba van, minden igényeket kielégítő módon a a folyó évbén teljesen ujjonnan berendezve, nyolcz tükör és tiz kádfürdővel felszerelt fürdőházai egy a szállodákkal, mint a gyógy- és étteremmel esukott és télen fűtött folyosókkal vannak összekötve. — 49 C. fokú hőforrásának vízbősége páratlanul áll Európában, napi mennyisége 17 millió liter. Természetes iszap, vásártelki moór, szénasavas, sós, jodsós, szikes a bármely másnemű kombinált fürdő rendelkezésre áll. A kénsavas sókban ga. dag és kénhidrogént is tartalmazó hévíz különösen javalt fürdő alakjában: Csuzos és kőszvényez bántalmaiknál, izületi gyuladásoknál, csonttörések és ficzamadások után, idegzsábáknál (pl shyas) némely bőrbajoknál, gőrvély és angolkórnaál, idült fekélyeknél és sebesülések után maradt tapadó hegeknél női betegégeknél, idült méh és petefészek gyuladások, méhhrut me deneze, beli sejtiszűvelbeli és íz amányoknál, idült ve elobná (Bright kor) sib. Ivógyógyzóál alakjában pedig: idült gyomorbántalmaknál, maracs szőkre edésnél, vesekő elobná, a máj és epehólyag betegségeknél (sárgaság epekővek) és czukorbetegségeknél. A fürdő orvosá dr Matolay Károly operatur, nőgyógyász, volt közkórházi igazgató főorvos, ki május—szeptemberig a fürdőtelepen, télen pedig Nagyváradon lakik a telefon hírsra télen is bá mikor megjelenik a fürdőtelepen. Nyár n naponta 16, télen 4 vonat közlekedik. Forgalom: 6500 fürdővendég 80 ezer kiránduló. A fürdő tulajdonosa a jászvári premontrei rend és a fürdő bér- lője Kemzák Alajos nagykötséggel a folyó évbén mindent újjáalakítottak s mindent ujjonnan a legelegánsabban rendezték be.

Téli kura penzionnal.

1 liter Borhegyi borvíz

8 krajczár,

mely kitünő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

A ki

olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21

Templomok, városi lakóházak, ká-té-lyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek sib. tervezését vagy eikészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőnyer, kőfaragó és ac-mes-teri viz-gára. — Építő iparosoknak olcsón készit tervezzakat, költségvetést